

WARTOŚĆ XVI

Godność mojej osoby oraz godność innych ludzi

II. PROSPEKT WARTOŚCI

2.1. CEL OGÓLNY

Rozwój moralny

2.2. CEL SZCZEGÓŁOWY

Zdolność wartościowania

2.3. CEL WYCHOWAWCZY

Rozpoznanie swojej godności

2.4. PROPONOWANE TEMATY

- Osoba spełnia się w dwóch wymiarach: duchowym i materialnym¹.
- Wartość, godność i duchowość mojego „ja”.
- Każde życie ludzkie jest jedyne, wyjątkowe, niepowtarzalne.
- Poznaję swoją godność poprzez wewnętrzne rozpoznanie i dialog z drugim człowiekiem.

2.5. ZADANIA DLA UCZNIA, SAMOWYCHOWANIE

Normy

- Każdego należy traktować tak, jak by się chciało być samemu traktowanym².
- Drugi człowiek ma taką samą godność jak ja.
- Wartości duchowe stanowią o godności człowieka.
- Godność osoby pochodzi od Boga.

Zasady

- Mam świadomość własnego „ja”.

¹ „Człowiek, będąc obrazem Boga, jest uczestnikiem Boskiej natury i Boskiego życia. W tym zawiera się jego godność. On jeden spośród istot stworzonych na ziemi jest nosicielem Bożego obrazu. Człowiek przewyższa świat zwierząt, a nad sobą ma tylko Boga”. *Człowiek – osoba – pleć*, dz. cyt., s. 25.

² „Poszanowanie godności ludzkiej absolutnie nie może pominąć tej zasady: trzeba uznawać każdego bez wyjątku za drugiego siebie, zważając przede wszystkim na jego życie i środki konieczne do jego godnego prowadzenia. Trzeba, by wszystkie programy społeczne, naukowe i kulturalne kierowały się świadomością prymatu każdej istoty ludzkiej”. KNSK 132.

- Poczucie własnej godności przekładam na szacunek dla innych ludzi.
- Bronię swojej godności.

2.6. ZADANIA DLA RODZICÓW

Normy

- Jesteśmy ludźmi i przysługuje nam jednakowa godność.
- Godność człowieka zobowiązuje go do odpowiedzialności za własne czyny.
- Wszystkie dzieci mają tę samą godność ludzką.

Zasady

- Kocham moje dziecko i dzielę się z nim wartościami duchowymi i materialnymi
- Wspólnie, z moim dzieckiem, odkrywamy naszą niepowtarzalność, wartość i piękno życia.
- W trwałym i życzliwym dialogu utrwalamy wartości duchowe.

2.7. ZADANIA DLA SZKOŁY, WYCHOWAWCY

Normy

- O godności szkoły, jako instytucji wychowawczo-dydaktycznej, stanowią uczniowie jako osoby.
- Każdy człowiek, a szczególnie dziecko, ma swoją godność i niepowtarzalną wartość.
- Proces wychowawczy jest wspólnym działaniem ucznia, wychowawcy i rodziców.

Zasady

- Jako wychowawca zawsze bronię godności każdego ucznia.
- Kształtowanie charakteru wychowanka polega na wspólnym odkrywaniu wartości.
- W procesie wychowawczym podstawowym środkiem działania jest dialog.

2.8. SPOSÓB REALIZACJI

Wspólnie obejrany film, np.: *Pianista*, *Przesłuchanie*, *Ostatni Mohikanin*, *Patriota*, może być bazą dla dyskusji o godności i wartości człowieka. Warto podjąć tematy: Jak daleko sięgają granice wolności? Czym jest walka o godność człowieka w obliczu niebezpieczeństwa, agresji, wojny? Co oznaczają terminy: godne życie i godne umieranie?

2.9. OSIĄGNIĘCIA, EFEKTY

Uczniowie stopniowo rozpoznają swoją wartość. Poczucie własnej godności, wyjątkowości i niepowtarzalności kształtuje odpowiedzialną osobowość. Przez wzajemny dialog uczniów, rodziców i wychowawcy następuje rozpoznanie i uznanie wartości i godności życia ludzkiego³. Wprowadza się hierarchię wartości do własnego życia. Następuje rozwój życia duchowego, dążenie do ideałów, a dialog jest podstawą relacji międzysobowych.

2.10. ZAGROŻENIA

Mogą pojawić się różnego rodzaju postawy i zachowania patologiczne związane z rozpoznaniem i przeżywaniem swojej godności⁴. Osobowość nie jest wtedy adekwatna do wieku ucznia, wychowanka. Następuje negacja wartości jako takich. Postawa egoistyczna nie pozwala na socjalizację człowieka. Brak dialogu z innymi prowadzi do zanegowania wartości życia wspólnotowego, społecznego.

³ „Godność przysługuje człowiekowi jako potencjalność, a aktualizuje się w czynie, w działaniu ze względu na moralność. Spełnienie się w czynie pozostaje w ścisłym związku z istotnym wyróżnikiem osoby ludzkiej, z samostanowieniem”. B. Niemiec, *Godność człowieka*, w: *Encyklopedia nauczania społecznego...*, dz. cyt., s. 169.

⁴ „Nawet gdyby ktoś był bardzo zły, albo ludzie nazywali go złym, to znajdą się w nim chociaż resztki rzeczywistego dobra. Będą to dobra odruchy czy działania: gdy okazujemy naszą pomoc bliźniemu, gdy potrafimy mówić prawdę, choć jest dla nas nieprzyjemna, gdy potrafimy krzywdy, nawet małe, naprawić – jest w nas dobro. Tylko że owo dobro nie pochodzi z nas, ale pochodzi z łaski Boga, którą od niego otrzymujemy”. J. Glemp, *Prymas Polski do...*, dz. cyt., s. 92.